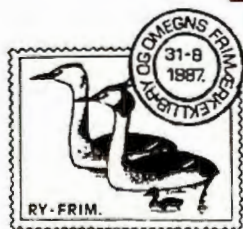
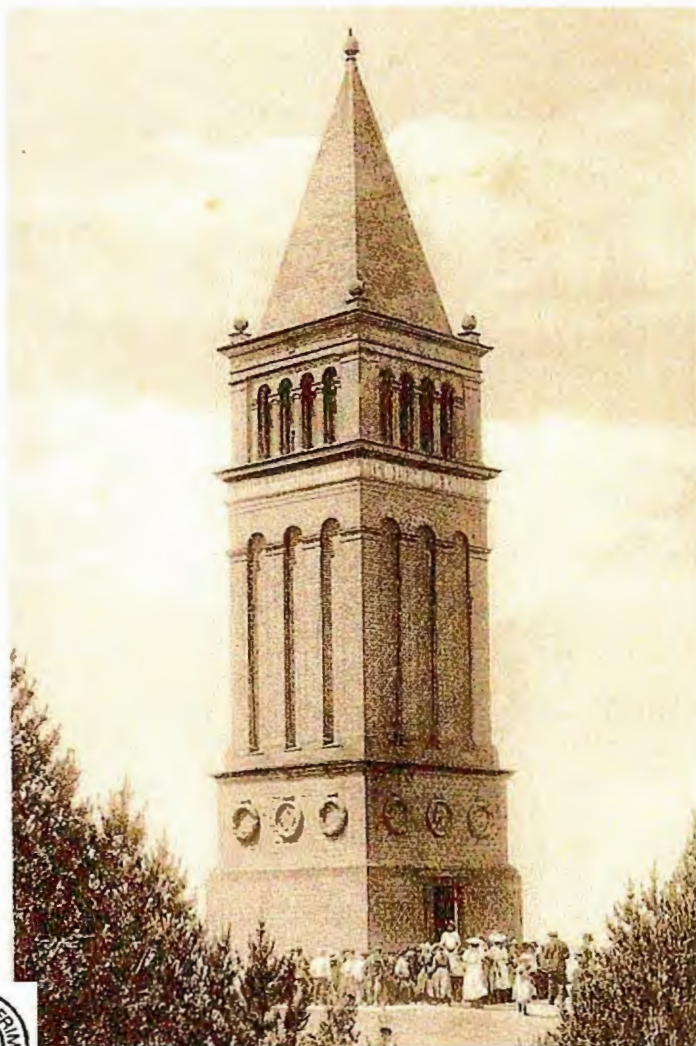

Ry og Omegns Frimærkeklub

Klubudstilling 1. og 2. september 2012

UDSTILLINGSKATALOG

INDHOLDSFORTEGNELSE

Hilsen fra Ry og Omegns Frimærkeklub, formand Vagn Madsen	s. 3
Velkommen, borgmester Jørgen Gaarde, Skanderborg Kommune	s. 4
Hilsen fra Søren Chr. Jensen, formand for Danmarks Filatelist Forbund	s. 5
Hilsen fra Silkeborg Frimærkeklub, formand Jørn Walther Pedersen	s. 6
Ry og Omegns Frimærkeklubs historie	s. 8
Turisme bygger på den gode fortælling, Anders Jørgensen, Ry	s. 11
Om Himmelbjerget	s. 12
Særkuverter udgivet af Ry og Omegns Frimærkeklub	s. 14
Himmelbjerget på frimærke?	s. 17
De unge år - erindringer fra tiden som juniormedlemmer i klubben	s. 18
Udstillingens program	s. 21
Verdens største samling af postkort med Himmelbjerget	s. 22
Frimærkehandlerne på udstillingen	s. 25
Udstillingens jury og jubilæumsudvalget	s. 26
Udstillerliste	s. 27
Hjejlen	s. 31
Nyudgivelse af postkort 2011	s. 33
Fragtmærker udgivet af A/S Hjejlen	s. 34
Pramfart i Midtjylland	s. 36
Anløbsbroerne langs søerne mellem Ry og Silkeborg	s. 49
Postkort	s. 51
Kursteder	s. 52
Flora og fauna	s. 53
Frimærkeklubberne i Østjylland og bestyrelse 2012 i Ry og Omegn	s. 55

Katalog udgivet af Ry og Omegns Frimærkeklub ved klubbens 25 års jubilæums-frimærkeudstilling den 1.-2. september 2012 i Ry Hallerne, Thorsvej 32, 8680 Ry. Udstillingen sker i samarbejde med Kultursamvirket, Skanderborg Kommune.

Ansvarlig redaktør for kataloget: Anders Jørgensen Trykt hos: LaserTryk.dk A/S, P. O. Pedersens Vej 7-9, DK-8200 Århus N., Tlf.: +45 87 303 303.

Tak til Ib Jensen Skytte, Ry, for inspiration og hjælp ved udarbejdelsen af dette katalog.

Himmelbjergtårnet på forsiden af kataloget er et beskåret postkort fra 1907 eller 1908, udgivet af Stender Forlag.

Hilsen fra Ry og Omegns Frimærkeklub

På generalforsamlingen i 2010 besluttede vi at afholde en frimærkeudstilling i anledning af 25 års jubilæet i Ry og Omegns Frimærkeklub i 2012. Ud over at fejre klubbens 25 års jubilæum ser vi også udstillingen som et middel til at få flere gjort interesseret i at samle frimærker. Og ikke mindst som en aktiv opfordring til de mange foreningsløse frimærkesamlere om at blive medlem af en frimærkeklub. På landsplan anslås det på baggrund af en undersøgelse af kultur- og fritidsinteresser, at der er 5-6 %, som samler på frimærker. Så i Ry og omegn skulle der altså være mindst 600 frimærkesamlere!

På udstillingen i Ry lanceres Danmarks mesterskabet i Hjemstavnsfilateli. Det er en helt ny måde at præsentere sin samling på - og i ædel kappestrid med andre samlere af dansk posthistorie. Ideen til og beskrivelsen af reglementet for Danmarks mesterskabet i Hjemstavnsfilateli skyldes primært Morten Pieper, København. At Ry har fået lov at arrangere det første DM, er en bonus for os; og vi håber, at det bliver en tilbagevendende begivenhed. Ikke mindst, fordi der er en meget stor appel til alle, der har interesse i lokalhistorie. Og dermed har vi mulighed for at få kontakt med andre end hardcore frimærkesamlere.

Medlemmerne af Ry og Omegns Frimærkeklub repræsenterer hele viften af måder at dyrke denne hobby fra nybegynderne og til de erfarne. At det så kombineres med hygge og socialt samvær på klubaftenerne, er en stor styrke. Vi har god tradition for at bytte og hjælpe hinanden med at øge vores samlinger.

Frimærkeudstillingen den 1.-2. september er realiseret ved en stor indsats af frivillige. Ikke kun fra Ry, men også af frivillige fra Silkeborg Frimærkeklub. Vi har desuden kunnet gøre brug af deres erfaringer fra bl.a. SILFI.

Jeg vil endvidere på vegne af Ry og Omegns Frimærkeklub takke Danmarks Filatelist Forbund og helt specielt forbundsformand Søren Chr. Jensen for hans store hjælpsomhed undervejs i hele forløbet.

Vagn Madsen
Formand for jubilæumsudvalget og
Ry og Omegns Frimærkeklub

Velkommen til frimærkeudstilling i Skanderborg Kommune

Det er mig en stor glæde at byde alle frimærkeinteresserede velkommen til frimærkeudstilling i Skanderborg Kommune.

Ry og Omegns Frimærkeklubs 25 års jubilæums- og propagandaudstilling er et troværdigt bevis på, at Skanderborg Kommune har et rigt og mangefacetteret foreningsliv. Som kommune er det en af vores opgaver at understøtte dette foreningsliv bl.a. ved at stille lokaler til rådighed for denne udstilling.

Jeg har - som mange andre raske drenge - været frimærkesamler og ligger i øvrigt inde med en stor samling. Herunder en større samling postkort fra 1900 til 1920 og en større samling frankerede kuverter fra omkring 1940 til 1960. Alt sammen noget, som jeg ved lejlighed skal have taget frem og set nærmere på. For tænk, hvis der var det store fund?

Her på udstillingen ses eksempler på, at frimærker som hobby kan udvikle sig til en passion med interesse såvel for kulturhistorie og turisme som for frimærker. I passion ligger, at der hele tiden udforskes nye elementer og sammenhænge og afprøves nye strukturer og måder at samle på. Jeg forstår det til fulde.

Jeg vil på Skanderborg Kommunes vegne takke alle, der har bidraget til gennemførelse af denne jubilæums- og propagandaudstilling. Jeg håber, at den bliver en tilskyndelse for flere til at deltage aktivt i foreningsarbejde.

Borgmester Jørgen Gaarde, Skanderborg Kommune

Danmarks Filatelist Forbund ønsker tillykke

Ry og Omegns Frimærkeklub afvikler en klubudstilling i anledning af klubbens 25 års jubilæum i 2012.

Det er vigtigt for vores hobby, at der er nogle, som synliggør det at samle på frimærker, og den bedste måde er selvfølgelig at vise sine frimærker og sin kunnen frem på en frimærkeudstilling.

Her kan de interesserede så følge med i frimærkernes spændende verden og ikke mindst, hvordan der kan arbejdes med materialet, samt vise tingene frem gennem en flot opsætning. Kun på den måde får interesserede inspiration til at gå hjem og gøre ligeså.

Denne udstilling er lidt speciel, fordi medlemmerne i klubben har arbejdet målrettet i længere tid for at få det bedste ud af udstillingen – også med en større indsats, end man normalt ser. Det borger godt for resultatet.

Der er da også indført noget nyt, idet der afprøves DM i Hjemstavnsfilateli i en speciel klasse. Det bliver spændende at se.

Det er ingen hemmelighed, at det kræver en god teknisk tilrettelæggelse at gennemføre en sådan udstilling, men jeg er sikker på, at de engagerede medlemmer i Ry og Omegns Frimærkeklub vil klare opgaven med bravur.

Jeg håber, at mange interesserede vil finde vej til Ry for at nyde stemningen i forbindelse med udstillingen, livet mellem handlerstandene og ikke mindst mellem udstillingsrammerne og dermed få nogle fornøjelige timer gennem verdens bedste hobby og mødet med alle de gamle venner og bekendte.

Hjertelig tillykke med jubilæet samt held og lykke med udstillingen.

Søren Chr. Jensen
Formand for DFF

Hilsen fra Silkeborg Frimærkeklub

Silkeborg i april 2012.

Kære venner i Ry og Omegns Frimærkeklub.

Nu er det 25 år siden, at Ib Skytte, der på det tidspunkt var medlem af Silkeborg Frimærkeklub, henvendte sig til mig og spurgte, hvad jeg sagde til, at de startede en frimærkeklub i Ry. I Silkeborg havde vi en tre fire medlemmer fra Ry, så der var et grundlag for dem at bygge på. Naturligvis havde vi ingen indvendinger, for selv om vi mistede nogle medlemmer, så viste alle erfaringer, at kom der en frimærkeklub i nærområdet, så kom der også medlemmer til. Som sagt, så kunne vi kun støtte op om dette initiativ og ønske dem held og lykke.

Klubben i Ry blev en realitet, og siden har vi haft et godt samarbejde til gavn og glæde for begge klubber, tror jeg. Vi har i hvert fald været meget glade for samarbejdet, og glæder os til hver gang, vi besøger Ry, eller de er hos os. Det jo hyggeligt at møde gode venner til udstillinger og på byttedage.

Klubben i Ry har vist sig levedygtig, og nu kan de fejre 25 års jubilæum, og det skal naturligvis fejres med en udstilling. Vi fra Silkeborg vil ønske dem til lykke med de første 25 år, og glæder os til at aflægge jeres udstilling et besøg. I de 25 år klubben har eksisteret, har den altid stået for iderigdom og spændende aktiviteter. Har der været mulighed for en særkuvert, blandt andet i forbindelse med pavens besøg på Øm Kloster, ja så var Ry på mærkerne, ligesom de også var med til at fejre Hjejls 150 års jubilæum, hvor Hjejls jubilæums sejlads gik fra Ry til Silkeborg. To gange om året afholder Ry byttedag med et godt besøg fra nær og fjern. Vi glæder os til de næste 25 år og håber, at vi kan fortsætte vores rigtigt gode samarbejde.

Når vi taler om Ry og Omegns Frimærkeklub, kommer vi ikke uden om deres juniorklub, der under dygtig ledelse af, naturligvis, Ib Skytte, hjemtog Danmarksmesterskabet igennem flere år, ligesom juniorene høstede stor anerkendelse ved at udstille deres samlinger. Desværre - som det også er tilfældet mange andre steder - så eksisterer juniorklubben ikke længere.

Igennem en årrække sad Lilian Boye-Hansen i styrelsen for Danmarks Filatelist Forbund og i øjeblikket er hun kontaktperson for vores område her i Østjylland. Lilian har også siddet i emissionsudvalget for Post Danmark.

Så Ry har på mange måder gjort opmærksom på sig selv, hvilket er godt gjort af en forholdsvis lille klub, men med et stort hjerte for frimærkesamleriet i Danmark.

Hjertelig til lykke med de første 25 år og held og lykke med udstillingen.

Silkeborg Frimærkeklub
Jørn Walther Pedersen

**RY
TØMMERHANDEL**

**c/o Hedensted Tømmerhandel,
Gesagervej 93, 8722 Hedensted, tlf. 7589 9500
afd. i Juelsminde, Hedensted, Ry, Give, Ejstrupholm,
Hårby, Egtved, Tørring og Holsted**

XL-BYG Ry Tømmerhandel

Byggecenter & Proffcenter

Kløftehøj 2

8680 Ry

Email: ry@xl-juelsmindetraelasterne.dk

Tlf: 86 89 10 29

Fax: 86 89 33 13

Ry og Omegns Frimærkeklubs historie

I august 1987 eftersøger Ejner Nielsen via Annonce-Bladet i Ry interesserede til at etablere en frimærkeklub. Det undrer Ejner, at der blandt næsten 100 foreninger i Ry kommune ikke er nogen frimærkeklub. Derfor tager han initiativ til et møde for at vurdere, om der ikke skulle være grundlag for at starte en frimærkeklub.

FRIMÆRKEKLUB I RY??

Møde afholdes på Mølleskolen i klasseværelse nr. 16, mandag den 31.8.1987 kl. 19.00.

Tag mindst 1 interesseret ven eller bekendt med!!

p.u.v. E. Nielsen, Egermvej 22, 8680 Ry

15-20 interesserede dukker op. Der skrives vedtægter. En bestyrelse vælges. Ikke overraskende vælges Ejner Nielsen som den første formand for Ry og Omegns Frimærkeklub. Den første bestyrelse kommer herudover til at bestå af Knud Erik Jensen, Jørgen Kjær Jørgensen, Ib Jensen Skytte og Poul Erik Grønborg. Det første klubmøde er den 17. september 1987 på Mølleskolen i lokale 17. Den første byttedag bliver allerede afholdt i Ry Hallernes Cafeteria den 7. november 1987.

Årets gang i klubben

Siden da har det været traditionen, at der afholdes 2 klubmøder om måneden i frimærkesæsonen september-april, og at der afholdes 2 årlige byttedage.

Den 19. marts 1988 afholdes den første auktion - hele 145 lots er udbudt. I 1988 bliver Ry og Omegns Frimærkeklub også medlem af Danmarks Filatelist Forbund.

Året efter, dvs. i 1989, udgives det første klubblad. Redaktøren har troligt lige siden sørget for, at der udkommer 2 numre årligt. De enkelte numre er opbygget ud fra en streng struktur (fast indholdsfortegnelse) med bl.a. sæsonens mødekalender, kontaktoplysninger på bestyrelsen, rubrikken Formanden har ordet, en artikel og ikke mindst et stort antal annoncer fra det lokale erhvervsliv.

Klubbens mødelokale

I starten foregår klubmøderne på Mølleskolen. Det er i et klasselokale uden adgang til opbevaring af klubbens materialer. Sidenhen flyttes til Dagcentret, der dengang er beliggende bagved brandstationen. Bygningen bliver revet ned til fordel for byggeriet af Ryvang. Klubbens møder bliver i konsekvens heraf flyttet til Sognehuset på Kildebakken. Her holder klubben fortsat til.

Fotos fra 10 års jubilæumsudstillingen på Ryvang, Ry.

Ib Jensen Skytte, Ove Rasmussen og Kisser Sørensen viser udstillingens særkuvert.

Når der afholdes byttedage, er det muligt at disponere over dobbelt så stort et lokale, da foldedørene kan åbnes. I foyeren vises i forbindelse med byttedagene altid en mindre udstilling; og det er også her, at den "flyvende frimærkekuffert" med muligheder for fine fund af afklip står.

Den første frimærkeudstilling i Ry

For at markere 10 års jubilæet bliver der serveret en kæmpe-fødselsdags-lagkage den 4. september 1997 - på den første klubdag i 2. halvår 1997. Desuden udleveres T-shirts for rettidigt indbetalt kontingent.

Indbyrdes aftales det, at der afholdes en jubilæumsudstilling og en byttedag den 27. november 1997 i samlingssalen på Ryvang. Det nedsatte udstillingsudvalg har hos klubbens medlemmer "bestilt" opsætning af samlinger. Udstillingen er på 40 rammesider; og den bliver udelukkende bedømt af publikum. På selve udstillingen arrangerer klubbens daværende juniorer tombola. Fra køkkenet tilbydes kaffe og lækkerier. Desuden er Trekantens Frimærkehandel til stede under udstillingen.

Værd at bemærke

- I tidens løb har klubbens cirkulationsleder sørget for, at der er udvalghæfter med frimærker til gennemsyn og køb. Et skiftende antal medlemmer har været tilmeldt cirkulationsordningen.
- En periode har der været en meget aktiv juniorafdeling af Ry og Omegns Frimærkeklub. Læs særskilt artikel herom.
- Blandt klubbens medlemmer er der flere, der også er medlem i andre klubber; og dermed skaber kontakter på tværs.
- På en række frimærkeudstillinger i ind- og udland har man kunnet se eksponater (1-5 rammer) udarbejdet af medlemmer fra klubben.
- Lilian Boye-Hansen har været medlem af forbundsbestyrelsen 2002-06 samt både før og efter været kontaktperson i den jyske filateli.
- Klubben har haft over 40 medlemmer i 1990-erne. Der er nu 34 medlemmer.

Ry og Omegns Frimærkeklub har 4 medlemmer, der alle har været med siden starten: Torben Mogensen, Henning Buus Kristensen, Jørgen Kjær Jørgensen og Ib Jensen Skytte.

Artiklen er skrevet på baggrund af klubbladet for Ry og Omegns Frimærkeklub.

Turisme bygger på den gode fortælling

Turismen i Rye skriver sig tilbage fra begyndelsen af 1800-tallet, hvor nationalromantikken præger kunst og kultur. Nationalromantikken inspirerer til at skildre det særligt danske: ”De åbne horisonter, den skyede, regntunge luft og landskabet som historiens aftryk med kæmpegrave og middelalderarkitektur”. I først omgang er det studerende og kunstnere, som drager på oplevelse i Danmark.

I midten af 1800-tallet bryder industrialismen igennem. I 1840-erne forbinder direkte dampskibsforbindelser en række jyske byer med København og hurtigt efter følger en udbygning af jernbanenettet. Det indebærer, at det at rejse nu bliver sat i system. Det skaber behov for hoteller, pensionater og restauranter. Gradvis vokser turismen i området. Allerede i 1860 udgiver kartograf Mansa og statsskovrider Klüwer det første turistkort over Silkeborg og Omegn.

Med grundlæggelsen af papirfabrikken i Silkeborg i 1844 bliver der også sat skub i denne bys udvikling. Dampskibet Hjejlen begynder at sejle på søerne mellem Rye Mølle og Silkeborg i 1861. I 1871 indvies jernbanen Skanderborg-Silkeborg.

Der bliver ”opdaget” og navngivet udsigtspunkter. Stier beskrives. Mange koncentrerer sig om aktiv ferie med vandreture, sejlads (motorbåd, kano og kajak) og cykling. Men mindst lige så mange besøger områdets kirker og attraktioner for derigennem at få mere viden om kulturhistorien - middelalderens klosterliv, reformationen, rytterdistriktet og 2. verdenskrig.

Som for de første turister gælder det stadig, at områdets natur, dets flora og fauna, er værd at opleve. Det har en egenart, som bl.a. skyldes de store skove og de tørre overdrev. Det er muligt at opleve sommerfugle, planter og fisk, som næppe findes talrigere og med større artsvariation end her.

En forudsætning for turisme er den gode fortælling. Det kan være en fortælling om en oplevelse i naturen, kulturhistorie eller nutidens ferieoplevelse. Turisme giver også baggrund for køb af frimærker og skrivning af breve og postkort - og sågar også fragtmærker udstedt af Hjejleselskabet. Ry og Omegns Frimærkeklub har besluttet, at jubilæumsudstillingen har en særlig publikumspræmie, hvor der fokuseres på turisme.

Om Himmelbjerget

Himmelbjerget er en ægte dansk turistklassiker. Trods de beskedne 147 m over havets overflade, 126 m over Julsø's vandspejl og en placering som nummer 7 på listen over Danmarks højeste naturlige punkter, er Himmelbjerget et klassisk dansk udflugtsmål.

Lokalt er stedet blevet kaldt for Kollen igennem mange generationer. En kol betyder en "falsk" bakke, idet den udgøres af den jord, der er blevet tilbage efter, at istidens smeltevand har gravet sig ned og fjernet jord og sand, så der nu fremstår furede dale.

At rejse er at leve

skriver den danske forfatter H.C. Andersen. Gennem hele sit forfatterskab skriver han samtidig dagbøger for sine mange rejser i Danmark og i udlandet. Han besøger Michael Drewsens på Silkeborg Papirfabrik 5 gange i løbet af 1850-59 (selv om H.C. Andersen er begejstret for teknik, så oplever han aldrig at se og sejle med dampskibet Hjejlen). Opholdene i Silkeborg bliver ud over dagsbogsnotaterne også til 3 eventyr og flere digteomtaler.

Under sine ophold i Silkeborg tager H.C. Andersen på vandreture i området. Både ved Slåensø og på Himmelbjerget er der en bænk opkaldt efter ham. Han er meget betaget af området ved Slåensø og sammenligner det med det skotske højland: "Højland med skovensomhed" (Jylland mellem Tvende Have).

Blicher og Himmelbjerget

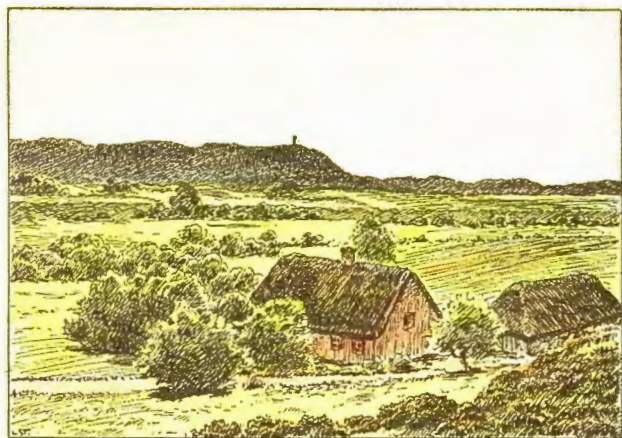
Men inden da er en gruppe studerende i 1838 på vandretur i Ry-området. De bliver begejstrede for de store udsigter og de lange landskabsblik. Deres møde den 1. august på Himmelbjerget fører til en aftale om at mødes igen samme sted året efter for at holde en folkefest. Det kommer St. St. Blicher (1782-1848) for øre. Han er på det tidspunkt præst i Spentrup ved Randers og kendt som forfatter bl.a. af novellen Himmelbjerget fra 1833.

Blicher ser chancen for at holde en folkefest, der er mindst lige så stor som Himmelbjerget! Derfor annoncerer han i 1839 i aviser og sender breve ud om den kommende fest for "det elskede Fædrelands Genfødsel" til familie og venner. Han tænker ikke Himmelbjergfesterne alene som store fester. De skal også være centrum for oplæsning af nye digte og en genoplivelse af de gamle olympiske lege med konkurrencer og præmier.

Mest vigtigt imidlertid skal festerne fungere som talerør for Blichers og hans ligesindedes stærke politiske holdninger i kampen for en fri forfatning (den kommer med Grundloven i 1849).

Gårdejer Peder Nielsen, Himmelbjerggården, som ejer området, hvor Himmelbjerget ligger, annoncerer i 1840, at man skal anmode ham om tilladelse, før man tager Himmelbjerget i brug. Det fører til en læserbrevskrig mellem Blicher og Peder Nielsen. Den løses 3 dage før Himmelbjergfesten ved, at Kong Christian den 8. køber retten til at bruge "bjerget", således at "der på Himmelbjerget til alle Tider kan være fri Adgang for alle og enhver". Til dette års folkemøde skriver Blicher digtene, kendt som Himmelbjergsangene.

Siden har det været et yndet mål for udflugter, folkemøder, motionsløb, vandrere og turister i al almindelighed. Langt over 300.000 anslås hvert år at besøge Himmelbjerget.

„Himmelbjerget“ vidata de la Ry regiono, Danlando.

Fama turistloko
en la provinco Jut-
lando. Belega vido
de la pinto trans
lagoj, arbaroj, eri-
kaj altaĵoj kaj kam-
poj.

Postkort tegnet af Ludvig Steensen, der selv boede på Birkhede. Trykt hos Jensen Skyttes Kunstforlag. Håndkoloreret ca. 1928.

Postkortet er et Esperanto-kort. Under billedet står der: "Himmelbjerget" set fra Ry, Danmark. Til højre kan teksten oversættes til: Berømt turiststed i provinsen Jylland. Smuk udsigt fra toppen over søer, skove, bakker og marker.

Særkuverter udgivet af Ry og Omegns Frimærkeklub

I gennem mange år har det været en tradition, at frimærkeklubber i forbindelse med jubilæer eller store arrangementer udgiver særkuverter.

Ry og Omegns Frimærkeklub beslutter i 1988 at udgive den første særkuvert i anledning af Ry Byfest's 25 års jubilæum. Denne særkuvert bliver starten på en række af udgivelser, hvoraf den mest omtalte er særkuverten udgivet i anledning af besøget af Pave Johannes Paul II.

På side 16 ses en liste over de særkuverter, Ry og Omegns Frimærkeklub har udgivet. Anledning til udgivelse af og oplagstallet for den enkelte kuvert er nævnt.

Pave Johannes Paul II besøger Ømborgen, Ry

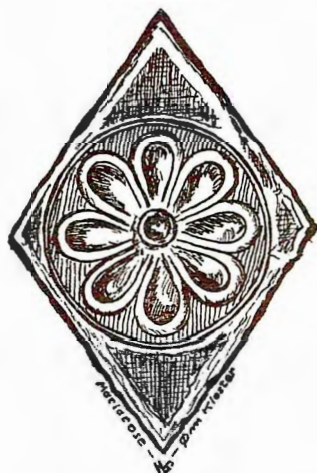
I 1989 besøger Pave Johannes Paul II Ømborgen, hvor han forretter katolsk messe for mere end 10.000 deltagere foran valfartskirken "Marias rene Hjerte".

Paven forretter messen på Ømborgen, i nærheden af Ry.

Det bliver efter forhandlinger med den katolske kirke og postvæsenet aftalt, at Ry og Omegns Frimærkeklub udgiver en særkuvert i anledning af pavebesøget. Det bliver en af de største begivenheder i Ry og Omegns Frimærkeklub.

Ry og Omegns Frimærkeklub takker for den støtte, vi har modtaget fra sponsorer og annoncører. Vi opfordrer til, at man handler hos dem.

Pave Johannes Paul II får under besøget overrakt særkuverten indsat i gulddramme. Sidenhen udgiver Ry og Omegns Frimærkeklub flere særkuverter. I anledning af Ry Højskoles 100 års jubilæum er motivet en stregtegning fra Rosengården på Højskolen fra ca. 1943.

Jubilæumskuvert
udgivet af
Ry og Omegns Frimærkeklub
i samarbejde med
Ry Højskole

Der bliver også udgivet en særkuvert i anledning af klubbens 10 års jubilæum. Den bliver imidlertid ikke afstemplet på jubilæumsdagen, men først i forbindelse med jubilæumsudstillingen på Ryvang i Ry.

Særkuvert № 159

**af 500 stk. udgivet i
anledning af klubbens
10 års Jubilæum**

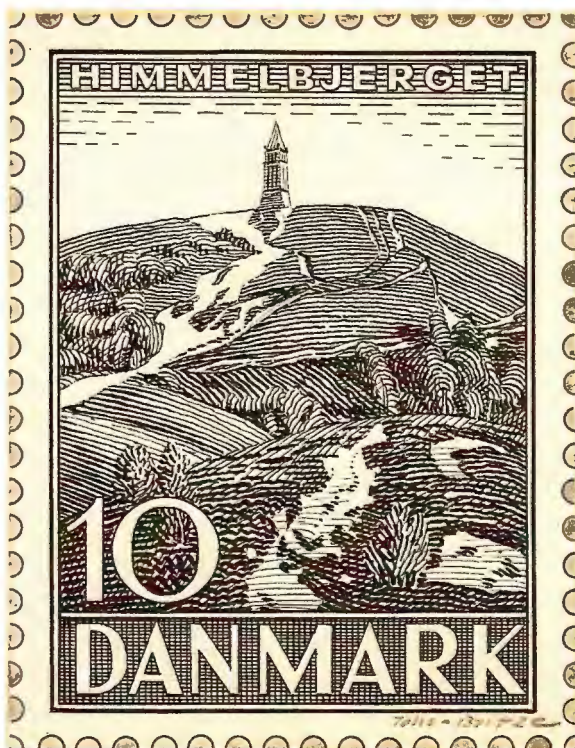
Oversigt over særkuverter udgivet af Ry og Omegns Frimærkeklub

Udgivelse	Anledning	Oplag	
30.06.1988	Ry Byfest 25 års jubilæum	100 stk.	
07.06.1989	Pave Johannes Paul II på besøg - specialudgave med Niels Steensen-frimærke	100 stk.	Kuvert fremstillet til det katolske samfund i Danmark - særligt Ry-event-stempel.
07.06.1989	Pave Johannes Paul II på besøg	1.000 stk.	Særligt Ry-event-stempel.
31.12.1990	Inddragelse stempelmaskine fra Ry Postekspedition	50 stk.	Sidstedagskuvert
14.08.1992	Ry Højskoles 100 års jubilæum	1.000 stk.	
13.10.1993	Besøg på Ry Postekspedition og Østjyllands Postcenter		
02.05.1996	Ry st. 125 års byjubilæum	500 stk.	Udsolgt
22.11.1997	Ry og Omegns Frimærkeklubs 10 års jubilæum	500 stk.	Udsolgt
05.06.1999	Grundloven	75 stk.	Særligt Ry-event-stempel
28.10.1999	Besøg på Ry Postkontor og Østjyllands Postcenter	100 stk.	
21.02.2005	Nedlæggelse af Ry Postkontor	50 stk.	Sidstedagskuvert, udsolgt

Himmelbjerget på frimærke?

Der er aldrig udgivet et frimærke med Himmelbjerget som motiv. Dog er det tæt på. Gravøren Johannes Britze, der i perioden 1933-44 står for gravuren af alle danske frimærker, har til en frimærkekonkurrence i Berlingske Tidende i 1937 indleveret et forslag.

Tegningen måler i originalformat 118 mm x 156 mm.

Det danske Postvæsen var med i frimærkekonkurrencens jury. Alligevel bliver ingen af de indleverede bidrag til konkurrencen i 1937 udvalgt til udgivelse.

Johannes Britze bliver født den 19. februar 1895 i Berlin. Hans flytter sammen med sin familie til København i 1910. Her dør han den 22. juli 1960. Ud over at have graveret danske frimærker har han også graveret det svenske frimærke "Folkeskolan 100 år" fra 1942.

Illustrationen her er stillet til rådighed af Bruno Nørdam, Randers.

De unge år - skrevet af Peter Ahlburg og Peter Frost Møller

At frimærker ikke kun er en hobby for ældre mænd, var Ry og Omegns Frimærkeklub i en årrække et levende bevis på. I gennem 1990'erne markerede klubben sig med en ungdomsafdeling med hele 13 juniorer, som struttede af ambitioner om at gøre frimærkesamleriet til andet og mere end en stille syssel derhjemme på værelset. Vi ville ud i verden – ud og dele vores passion for frimærkesamleriet med andre unge frimærkesamlere. Ud og spejle os i, hvad man tænker og gør som ung frimærkesamler i resten af Danmark – og verden!

To af de unge samlere fra dengang var os, Peter Frost-Møller og Peter Ahlburg.

I mange år deltog Ry i de årligt tilbagevendende danmarksmesterskaber i frimærkeviden for juniorer; og vi lå altid i toppen af feltet! Holdet fra Silkeborg var meget dominerende (læs: dygtige) først i 90'erne. Holdet vandt 4 år i træk. Så de var vores absolutte konkurrenter lokalt og nationalt!

Fra 1997 bestod Ry holdet af Peter Ahlburg, Morten Handberg og Alexander Quist. Blandt de mest nævneværdige resultater var, da holdet i 1999 i Thisted vandt danmarksmesterskabet og dermed retten til at repræsentere Danmark ved de nordiske mesterskaber.

Dette blev desværre ikke afholdt i 1999, så i stedet fik holdet en mindeværdig ”kompensations-tur” til en stor frimærkeudstilling i Svitavy, en tjekkisk provinsby. I 2000 i Kolding vandt samme hold fra Ry igen mesterskaberne i Danmark. Nu lykkedes det at komme til Island, hvor nordiske mesterskaber afholdtes i forbindelse med Nordjunex-udstillingen. Det blev desværre et hold søde svenske frimærkepiger, der løb med sejren.

Året efter tog vi revanche og sluttede den lange række af mesterskabskonkurrencer - nu med nyt ungt blod, Andreas Ørgaard, på holdet – med at vinde det nordiske mesterskab under verdensudstillingen Hafnia 2001 i København. ”Der er ikke tvivl om, at vores ture er noget af det mest mindeværdige fra min ungdom”, udtaler Peter Ahlburg.

Siden blev det til deltagelse i 2002 og 2003 - med fine placeringer, men uden titel. Efter 2004 kunne Ry og Omegns Frimærkeklub ikke længere mønstre juniorer til at stille hold.

Peter Frost Møller foran sin udstillingssamling, okt. 1992

Juniorene deltager i de nordiske mesterskaber 2000 i frimærkeviden. Fra venstre Alexander Quist, Peter Ahlburg og Morten Handberg. Foto fra Island.

Også på udstillingsfronten var Ry's juniorsamlere aktive i 90'erne. Da Peter Frost-Møller i 1992 - som den første af juniorerne i Ry og Omegns Frimærkeklub - forsøgte sig med at udstille sin frimærkesamling på en klubudstilling i Hedehusene, blev det starten på en længere turné rundt til en lang række af danske, nordiske og internationale udstillinger. USA-samlingen, som løbende blev udbygget og forbedret, blev sidst udstillet i 1995. Siden da har den faktisk ikke været rørt. Samlingen fra dengang kan i sin oprindelige form ses til september på 25 års jubilæumsudstillingen i Ry Hallen.

Flere andre juniorer har forsøgt sig med at udstille. Bl.a. Morten Handberg med fiskeri, Andreas Ørgaard med fodbold, Søren Handberg med Danmarkskortet og Peter Ahlburg med USA. Sidstnævnte samling skal vi også gense på jubilæumsudstillingen.

Som unge samlere nød vi godt af den uforbeholdne opbakning, vi fik fra Ry og Omegns Frimærkeklub. Vi havde fornemmelsen af, at klubben og dens medlemmer var stolte af os og ville gøre alt for at hjælpe os frem. Den slags er godt for unge, nysgerrige knægte med høje ambitioner; og det gjorde os både glade og stolte over at repræsentere klubben og gøre det godt til konkurrencer og ved udstillinger ude i den store verden.

Som det oftest sker, når unge samlere bliver voksne, har vi, Peter og Peter, i mellemtiden også lagt frimærkerne på hylden. Og mens frimærkerne ligger dér og venter på, at vi også bliver ældre og igen får tid og lyst til at blive aktive samlere, håber vi, at den smittende entusiasme for frimærkerne, som dengang prægede juniorsamlerne i Ry, vil komme igen.

Held og lykke med udstillingen fra "de nu gamle unge" (Peter Frost Møller og Peter Ahlburg).

Peter Frost Møllers og Peter Ahlburgs samlinger vises i rammerne 205-209.

Vidste du, at

Himmelbjerget i den nordiske mytologi er navnet på det bjerg, hvor Hejmdal bor. Hejmdal holder vagt på bjerget, der med regnbuen Bifrost er forbundet med Asgård.

Udstillingens program

1. september 2012

- kl. 10.00 Udstillingen åbner - Borgmester Jørgen Gaarde, Skanderborg.
- kl. 16.00 Udstillingen lukker.
- kl. 18.00 Palmares - Ry Hallernes Cafeteria.

2. september 2012

- kl. 10.00 Udstillingen åbner.
- kl. 10.30-12.00 Udstillerne har mulighed for at tale med dommerne.
- kl. 13.00 Overrækkelse af diplomer og ærespræmier.
- kl. 14.30 Gevinst på katalog og på brochure fra Nordfrim udtrækkes.
- kl. 15.00 Udstillingen lukker.

Hjejlefest i Ry 22.-23. september 2012

Læs mere på www.visitskanderborg.com

Verdens største samling af postkort med Himmelbjerget

sådan forlød det, da samlingen på næsten 1.300 forskellige postkort blev anerkendt af Guinness World Records i år 2000 som en sand verdensrekord.

I 1990 beslutter Ry Turistforening at få fremstillet en 5 m høj model af Himmelbjerg-tårnet - dvs. målestok 1:5. Det inspirerer Ib Jensen Skytte til en samling af postkort med motiver fra Himmelbjerget. Postkortene udvælges ud fra 2 kriterier:

- at tårnet på Himmelbjerget kan ses (uanset hvorfra postkortets motiv er set)
- at navnet Himmelbjerget er nævnt foran eller bagpå kortet

Med afsæt i ca. 500 postkort, erhvervet fra Ida Vestergaard, Silkeborg, bliver samlingen på ca. 600 forskellige postkort klar til at blive udstillet i Ry Hallerne i 1991 samtidig med præsentationen af modellen.

De 2 ældste postkort i samlingen.

"Guldkortene".

Samlingen vokser

Samlingen bliver vist offentligt for anden gang ved en udstilling på Ry Bibliotek i april 1991 i anledning af Ry Kommunes 25 års jubilæum. I 1994 vises med 4 rammer på SILFI 1994 - udstillingen var samtidig en markering af Frimærkets Dag og lands-juniorudstilling - et mindre udsnit af samlingen. Den består på dette tidspunkt af ca. 800 forskellige postkort omfattende postkort udgivet af tårnet og dets omgivelser. Allerede et år efter udgør samlingen omkring 900 forskellige postkort.

I april 1995 vises den på Ry Kunstforenings udstilling på ældrecentret Ryvang i anledning af Ry Håndværker- og Borgerforenings 100 års jubilæum sammen med malerier, fotos og mange souvenirs (alt sammen med tilknytning til Himmelbjerget).

Efterfølgende indgår Ib Jensen Skytte en aftale med Søren Hvejsel, Virklund, om at deres respektive samlinger erhverves til Lokalarkivet i Ry i maj 1996 via en bevilling

fra Ry Kommune og med en donation fra Ry Håndværker- og Borgerforening. Med Ry Kommunes mellemkomst overdrages postkortene til Egnarkivet.

Samlingen bliver i anledning af 125 årsdagen for indvielse af Himmelbjergtårnet vist 1.-5. juni 2000 på Ry Bibliotek. Samlingen består nu af 1.224 forskellige postkort. Ved åbningen af udstillingen bevidner borgmester Ib Madsen og landbetjent Jens Hvass over for Guinness World Records antallet af postkort.

Herefter indsendes den formelle ansøgning om optagelse som en verdensrekord. Ansøgningen imødekommes. Teksten i den danske udgave af Guinness World Records 2001 (udgivet 16. oktober 2000) ses til højre.

Postkort med samme motiv

Ib Jensen Skytte, Ry, har pr. 6. juni 2000 - Himmelbjergtårnets 125-års fødselsdag - samlet 1.224 forskellige postkort, som er forskellige og dog enten viser Himmelbjergtårnet på kortere eller længere afstand eller nævner "Himmelbjerget" på for- eller bagside. Samlingen befinder sig på Egnarkivet for Ry Kommune.

Beskrivelsen i Danske Guinness Rekorder 2001, s.246 i den danske Guinness World Records 2001.

Landskort, hvor motivet er fra Himmelbjerget - ca. 1910.

Postkortene og deres motiv

Nogle er næsten ens, men udgivet af forskellige trykkerier og forlag. Der er små variationer f.eks. i tekst og valg af farver. Desværre er det ikke muligt at se bagsiden af postkortene, når de er udstillet. Det er ellers her, at mange af oplysningerne som forlag, producent og evt. navn på fotograf umiddelbart fremgår.

Postkortene bliver samtidig en dokumentation af bygningshistorien, da mange af bygningerne over tid er forandret eller nedrevet.

Princip for opsætning

Samlingen er forsøgt opsat, så forløbet igennem eksponatet illustrerer en turistrejse. Man starter i Ry by, hvorfra Himmelbjerget lige kan skimtes i baggrunden. Herfra bevæger beskueren sig ned gennem Ry til bådhavnen. Fra bådhavnen sejles til Laven og videre til Dynæs frem til foden af Himmelbjerget. Fra bjergets fod - ved Hotel Julsø - går turen videre op mod tårnet selv, mindstene og Hotel Himmelbjerget.

Senere går turen videre. Himmelbjerget ses nu fra bakkerne omkring bjerget. Herefter går turen til Nordsiden af Gudenåen med motiver fra Ludvigsløst, Svejlbæk og til sidst fra Sejs.

Postkortenes oprindelse

Det ældste postkort er fra 1895-96. Det ses i ramme nr. 1, hvor der også er opsat specielt sjældne og meget gamle kort med motivet fra forskellige punkter. Ligeledes indeholder samlingen nu også en del personbilleder taget af "kanonfotografer" - specielt N.C. Nielsen (i 1930'erne). Disse postkort var meget populære at få fremstillet som et personligt minde om besøget på Himmelbjerget.

Samlingen vokser til stadighed

Samlingen befinder sig på Ry Lokalarkiv. Det er dog stadig Ib Jensen Skytte fra arkivet, som sørger for, at samlingen udvides med nyerehvervelser.

I kraft af, at samlingen er blevet stadig meget forøget siden anerkendelsen som verdens største samling af postkort med Himmelbjerget som motiv, skulle man tro, at rekorden bliver ajourført. Men nej! Guinness Book of World Records har meddelt, at man er holdt op med at anerkende bl.a. samlinger af postkort som ægte verdensrekorder.

Frimærkehandlere på udstillingen

1.-2. september 2012 i Ry hallerne.

Fyns Frimærke Service

Handel med breve, postkort og posthistorie fra hele verden - dog med hovedvægten på Skandinavien.

Indehaver: Bjarne Heck, Højdevangen 2,
5672 Broby
tlf. 6262 2424
e-mail: stamps@stamps.dk
web: www.stamps.dk

Odder Frimærkehandel

Køb og salg af frimærker og tilbehør.
Speciale: Danmark, Færøerne, Grønland,
Norge, Sverige, Åland og Dansk Vestindien.

Jørn Jensen, Christianslund 49, 8300
Odder
tlf. 8654 4908 mobil: 2819 7987
e-mail: majil@jjo.dk
web: www.jjo.dk

Christie's Stamps Frederiksberg

Altid mange spændende indstiksbøger, plancher, partier og breve til rimelige priser.

Tobias Christie Fleischer
tlf.: 3833 3771 mobil: 2226 7410
e-mail: fleisner@yahoo.com
web: www.jjo.dk

Frimærkehandler Kim Taylor

Et åbent fokus på motivfrimærker fra hele verden - også udgaver fra diverse oprørsregeringer o.lign.

Få motivsammlere går tomhåndet fra Kim Taylor - uanset, hvor specielt de samler.

Kim Taylor, tlf.: 4342 4646
e-mail: ktstamps@hotmail.com
web: www.kimfrim.dk

Jens Jacobsen/netstamps.eu

www.netstamps.eu har frimærker fra de nordiske lande og Tyskland.

Jens medbringer frimærker, breve, postkort og frimærkemapper fra Danmark, Skandinavien og Europa samt samlinger, restsamlinger og partier i mange klasser.

email: scanphil@scanphil.dk og telefon 2073 2899.

Trekantens Frimærkehandel

Frimærker, breve og postkort fra Danmark, Skandinavien og resten af Verden. Medbringer desuden en bred vifte af tilbehør for frimærkesamleren.

Overgade 3, 7080 Børkop
tlf. 7586 6555 mobil: 2162 0555
email: mail@tf-frim.dk
web: www.tf-frim.dk

Himmelbjerget ved Ry St.

Fotopostkort fra omkring 1911-12.

Udstillingens jury

*Christian Jantzen (juryformand)
Morten Pieper*

*Henrik Mouritsen
Jørgen Jørgensen*

Jubilæumsudvalget

*Vagn Madsen, Bragesvej 10, 8680 Ry
tlf.: 86 89 19 00 mobil: 28 33 88 54*

*Torben Mogensen, Søværnet 8, 8680 Ry
e-mail: tm.ry@gefiber.dk tlf.: 86 89 01 33*

*Lilian Boye-Hansen, Ilsøvej 10, Jaungyde, 8680 Ry
e-mail: lb-h@live.dk tlf.: 86 89 18 42*

*Grethe Jensen, Hyllingevej 5, 8680 Ry
e-mail: hyllingevej@gmail.dk tlf. 22 56 85 56*

*Anders Jørgensen, Skovværnet 25, 8680 Ry
e-mail: anders.ry@city.dk tlf.: 87 88 01 87 mobil: 60 24 98 97*

Konsulent:

*Ib Jensen Skytte, Klostervej 102 B, 8680 Ry
e-mail: skyttery@gefiber.dk tlf.: 86 89 12 87 mobil 20 99 82 75*

Udstillerliste med rammenumre

DM i hjemstavnsfilateli

Klasse 1

Finn Skriver Laursen, Horsens Filatelistklub
Horsens posthistorie 1700-1900 017-021

Keld Valbæk, Århus Frimærkeklub
Posthistorie med tilknytning til byen Århus og dens hovedpostkontor
frem mod anno 1905 034-041

Carsten Bjerg, Odense Frimærkeklub
Odenses posthistorie 045-051

Klasse 2

Leif Ørndorf, Odder Filatelistklub
Holbæks posthistorie 001-005

Rudolf Krings, Ebeltoft og Omegns Frimærkeklub
Posthistorie omkring købstaden Ebeltoft og omegn 006-011

Otto Kjærgaard, Grindsted Frimærkeklub
Grindsted og underlagte kontorers posthistorie 012-016

Hans Schønning, Århus Frimærke Klub
Over Feldborg Posthistorie 023-030

Posthistorie

Ole Bech, Hammel Frimærke og Møntklub
Forsendelser Chr. X. 1930 052-055

Lilly Juhl, Vejle Frimærkeklub
Glemsomhed, uvidenhed eller snyd 056-060

Jørgen Brandt Christensen, Hammel Frimærke og Møntklub
Forsendelser med Chr. X. 061-065

Leif Andersen, Odder Filatelistklub
Censurbreve fra og til Danmark under 1. og 2. verdenskrig 067-071

Svend Bek-Pedersen, Støvfri
Maritim post 072-074

Jørn Walther Pedersen, Silkeborg Frimærkeklub
Postale påtegninger 078-081

Traditionel

Kaj Storm, Ringe Frimærkeklub Ugyldig anvendelse af postfærgemærker	082-084
Jan Winther, Esbjerg Filatelist Klub Norddeutscher Postbezirk 1868-1874	089-093
Henning Rasmussen, Silkeborg Frimærkeklub Norge 1. januar 1855 til 13. juni 1888	094-098
Torben Mogensen, Ry og Omens Frimærkeklub Hawaii	099
Carl Jørgensen, Fredericia Frimærkeklub De to sidste bogtrykserier	105-107
Orla Albrechtsen, Sydvest Esbjerg Danmarks skillingsmærker og tofarvede øremærker	108-110
Anders Jørgensen, Ry og Omegns Frimærkeklub Irland dagligmærker 1922-1990	111-115
Arne Bjerg, Skanderborg Frimærkesamler Forening Danmark ustempet i 100 år- næsten	116-120
Søren Chr. Jensen, Aalborg - Nr. Sundby Frimærkeklub Kreta	141-144

Tema

Leif W. Rasmussen, De Danske Motivsamlere An indefinite Society	100-104
Leif Sørensen, Ølstykke og Omegns Frimærkeklub Rovfugle og ugler luftens lydløse jægere	121-125
Knud Rask Overgaard, Det Grønne Områdes Frimærkeklub Homo Sapiens liv og død i asfaltjunglen	126-128
Jan Filtenborg, Ry og Omegns Frimærkeklub Det amerikanske flag	131-133
Aksel Friis Kristensen, Faaborg Frimærkeklub Danmarks ynglefugle	134-136
Niels Chr. Christensen, Faaborg Frimærkeklub Transport på skinner i Afrika	137-139

Åben klasse

Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub Det danske kongehus på frimærkeudkast	066
Hugo Bach Nielsen, Randers Filatelistklub Jagt	129-130
Verner Nielsen, Grindsted Frimærkeklub Rørposten i Prag	140
Søren Chr. Jensen, Aalborg – Nr.Sundby Frimærkeklub Tut-Ankh-Amon	145
Finn Malm, Søborg Frimærke Forening Verden bløder hjælp Røde Kors	146-150
Lilly Juhl, Vejle Frimærkeklub Prinsesse Margrethe fra mørke tider til Solskinsdronning	151-155
Bent Bergsøe Nielsen, Vejle Frimærkeklub Prinsesse Libúses drøm	156-160
Jørgen N. Møller, Hornslet Frimærkeklub Elektriciteten	161-163
Peter Boeris Jensen, Hornslet Frimærkeklub Svaner	164-166
Solvejg Agerbo, Esbjerg Filatelistklub Broer – fra fortid til nutid	167-170
Hans G. Rasmussen, Odder Filatelistklub Landsdelsserie 1974 – 81	171-173
Paul Jensen Holm, Sydvest Esbjerg Danmark under besættelsen	174-176
Charlotte Anni Stryhn, Midtllands Frimærkeklub Knuthenborg – a guided tour	177-179
Else Margrethe Knutson, Esbjerg Filatelistklub Den fantastiske syvende verdensdel	182-185
Ernst Rabjerg, Svendborg og Omegns Frimærkeklub Skægbærere på frimærker	186-188
Benny Christensen, Esbjerg Filatelistklub Damplokomotiver	189-191

Ernst Rabjerg, Svendborg og Omegns Frimærkeklub
Christian IV, hans samtid og samtidige 193-195

Merete Sylvester Filling, Faaborg Frimærkeklub
Er bamsen eller hunden menneskets bedste ven? 196-198

Niels Thomsen, Skive Frimærkeklub
Antifrimurerudstilling Beograd 199-200

Jutta Stryhn, Midtllølands Frimærkeklub
Jul på ny 201-203

Ulla Carlsen, Faaborg Frimærkeklub
Truede pattedyr 212-214

Postkort

Bjørn Eriksen, Aarhus Frimærkeklub
Aarhus: 3 vandreture på Frederiksbjerg 031-033

Jørn Walther Pedersen, Silkeborg Frimærkeklub
Silkeborg 042-044

Grethe Jensen, Ry og Omegns Frimærkeklub
Mors – min fødeø 075-077

Lilian Boye-Hansen, Ry og Omegns Frimærkeklub
På udflugt med Hjejlen 085-088

Helsager

Torben Mogensen, Ry og Omegns Frimærkeklub
Hawaii 022

Turisme

Henrik Tranbjerg, Odense Frimærke Klub
Filsø i Vestjylland 180

Lilian Boye-Hansen, Ry og Omegns Frimærkeklub
Turist kom til Ry – og få din lyst styret 181

Henrik Tranbjerg, Odense Frimærke Klub
Brændekilde pr. Holmstrup St. 192

Henrik Tranbjerg, Odense Frimærke Klub
Naturen på Fyns Hoved 204

Palle Offersen, Odense Frimærke Klub
Turist i Odense 210-211

Hjejlen

En forsamling af borgere i Silkeborg med papirfabrikant Michael Drewsen i spidsen stifter den 14. februar 1861 et aktieselskab og bestiller et dampskib hos Baumgarten & Burmeisters Skibsbyggeri i København (sidenhen B&W). Skibet skal sejle på søerne mellem Silkeborg og Ry med såvel passagerer som fragt.

Skibet sejler efter stabel afløftningen fra København over Kattegat til Randers og herfra videre opad Gudenåen mod Silkeborg. Halvvejs støder det på grund, hvor det bliver tømt for lasten af kul og vand. Da det ikke kan fortsætte for egen kraft, bliver det trukket det sidste stykke med heste - akkurat som under pramfarten på Gudenåen.

Den officielle indvielse finder sted den 24. juni 1861 med en sejlads med bl.a. Kong Frederik den 7. og hans kone Grevinde Danner om bord. De er nære venner af Michael Drewsen og holder ferie i Silkeborg 20. juni-5. juli 1861.

Indtil 1922 sejler skibet i fast rutefart mellem Ry, Himmelbjerget (Hotel Julsø) og Silkeborg. I 1923 overdrages strækningen Himmelbjerget-Ry til bådejer R.P. Wilumsen, der besejler strækningen med M/S Turisten - den eneste turbåd, der er bygget i Ry. Den bliver solgt i 1974 og omdøbes til M/S Line. Den sejler nu som museumsskib under navnet M/S Gl. Turisten.

I 1974 køber Ry Turistbåde M/S Maagen af Hjejleselskabet og omdøber skibet til M/S Turisten. Pr. 1. januar 2008 overtager Hjejleselskabet Ry Turistbåde med de 2 turbåde: "Viking" og "Turisten". De besejler fortsat ruten Ry-Himmelbjerget-Ry.

I 1932 bliver Hjejlen officiel postbåd mellem Silkeborg og Himmelbjerget. Dette indebærer, at Hjejlebådene må føre splitflag, og at breve og postkort ekspederet af Hjejlebådene får et specielt stempel. Forsendelser omlades i Silkeborg og videresendes med Post Danmark.

Anvendte stempler

Der findes 3 typer af stemplet. Indtil 1972 anvendes A/S-stemplet. I 1972 omdannes A/S Hjejlen til ApS. Hjejlen; og stemplet ændres til ApS Hjejlen.

I forbindelse med 150 års jubilæet bliver selskabet igen omdannet til et aktieselskab, men ApS-stempel anvendes alligevel fortsat.

Sidestempler fra hhv. 1932, 1977 og det nyeste fra 1990

Postograf: K. Baunsgaard, Ry

ANDERS JØRGENSEN

STUVVENDET 25

8680 RY

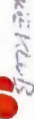
grafisktryk.dk

fb

Kortet er udgivet af

DESTINATION

SKANDERBORG

150 ÅRS JUBILÆUMSSELVÅR
TIL RY.

EN HILSEN FRA HJEJLENS

KÆRE KUNSTEN & ANDERS!

Ry, 0.9.2011

Nyudgivelse af postkort

Den 8. juni 2011 udgives frimærket med Hjejlen som motiv. I den anledning fremstiller Ry og Omegns Frimærkeklub i samarbejde med Destination Skanderborg og Poul Holm Nielsen (Odder Frimærkeklub) et postkort med genoptryk af fotograf K. Baunsgaards motiv fra ca. 1907 og et nutidigt af Hjejlen, der anløber Ry.

På udgivelsesdagen ankommer Hjejlen til Ry, hvor der er etableret en salgsstand fra Post Danmark Frimærker. Kl. 12.45 ankommer en veteranpostbil medbringende den nye 20 kr.s mønt med motiv af Hjejlen og Himmelbjerget, udgivet af Den kgl. Mønt, og det længe ventede nye frimærke med Hjejlen som motiv. Klaus Krumphardt fra Post Danmark dukker op på en godt 60 år gammel gul post-motorcykel med sidevogn medbringende et billede af det nye frimærke, der siden overrækkes Hjejleselskabet.

Jubilæumsfrimærket annulleres af forhenværende overpostbud Ove Rasmussen med håndstempel Ry og sendes efterfølgende med Hjejlen til Silkeborg for påstempling af det specielle Hjejlestempel (som sidestempel). I alt bliver ca. 650 postkort afstemplet. Langt hovedparten er postkortet med fotograf K. Baunsgaards motiv af Hjejlen fra ca. 1907.

Fragtmærker udgivet af A/S Hjejlen

I forlængelse af den øgede tilgængelighed til Silkeborg-Ry-området efter åbningen af jernbanestrækningen Skanderborg-Silkeborg i 1871 stiger tilstrømningen af turister. Der bliver bygget hoteller, traktørsteder (restauranter) og pensionater langs søerne og Gudenåen.

Ud over at sejle med turister, så fragter Hjejlen og dens søsterskibe grøntsager og kolonialvarer fra Silkeborg til hotellerne, traktørstederne og pensionater. Og den modsatte vej transporteres bl.a. husflidsarbejder som træsko og grydeskeer. A/S Hjejlen opkræver et gebyr for fragtforsendelser. Gebyret beregnes efter vægt. Som bevis på, at betaling finder sted, påsættes fragtmærker i 3 forskellige værdier: 10, 20 og 50 øre. Fragtmærkerne kendes anvendt fra ca. 1890. Det er imidlertid usikkert, hvornår de tages i anvendelse.

Fragtmærkerne fremstilles i ark á 10 stk., fordelt med 5 stk. i 2 rækker. De er trykt uden arkrand, så de er alle takket på 2 eller 3 sider. De kendes i 2 typer. Trykpladen, der anvendes ved fremstillingen af de 3 mærker, ændrer sig over tiden.

Til højre er vist den første type, der har rød/brun farve (lyngfarvet) med sort tekst. Den måler ca. 55 mm x 45 mm. Takningen er 11½.

Denne type kendes i 8 forskellige trykvarianter. De 8 forskellige trykvarianter kan adskilles ved at studere de 8 ornamenter eller blomster, fordelt med 4 for oven og 4 for neden. Se hæftet fra Dansk Fragt- og Banemærkeklub (2011).

Mærkerne er fremstillet af bogtrykker Sophus Sørensen, Silkeborg Bogtrykkeri.

På et tidspunkt (men ingen har fundet tidspunktet endnu) afløses de store mærker af en ny type, type 2. De trykkes i de samme værdier: 10, 20 og 50 ører. Mærkerne trykkes i ark á 15 mærker (5 x 3) uden arkrand. De findes derfor takket på 2, 3 eller 4 sider.

De trykkes med rødbrunt tryk på beige papir. De måler 26 x 36 mm og er takket 1 1/2. Type 2 ses til højre. Den kendes i 3 trykvarianter for hver værdi. Type 2 er meget sjælden.

Efter endt anvendelse af fragtmærker - de er i brug til omkring 1920 - betaler købmandens eller grønthandlerens bud for fragten på Hjejlen's kontor i Silkeborg. Betalingen for fragten tillægges varens pris i kontobogen, som hotellet eller restauranten har hos den handlende.

Denne artikel er skrevet på baggrund af følgende kilder:

Poul Larsen: Hjejlen - verdens ældste hjuldamper, DFT nr. 6, 2009, s. 8

Søren Hvejsel: Om at samle på jernbanemærker, DFT nr. 6, 2008, s. 24

Hæfte: Hjejlen 150 år 1861-2011, fragtmærker fra A/S Hjejlen, H. Andersen og B. Rasmussen (red.), Dansk Fragt- og banemærkeklub, 2011

Dansk Fragt- og Banemærkeklub er en forening som består af danske, såvel som udenlandske samlere af fragtmærker af alle slags samt forskellige dokumenter mv. i tilknytning hertil. Klubben blev startet i 1997, er landsdækkende, men har tillige medlemmer i Sverige, Norge, England, Tyskland, USA og Australien.

Klubben har p.t. ca. 110 medlemmer, og er den eneste af sin slags i Danmark.

Formand : Kristian Holm Klitgaard - Dollerupvej 4 - 2770 Kastrup - Tlf. 32 51 39 00

Kasserer : Hans Andersen - Engbovej 115 - 2610 Rødovre - Tlf. 36 41 02 71

Hjemmeside: www.fragtmaerker.dk

Pramfart i Midtjylland

Storhedstiden for pramfarten på Gudenåen må siges at være i 1800-tallet, hvor den havde stor betydning for Randers og handelsoplandet hertil. Der er ældre beretninger om anvendelse af Gudenåen som transportvej - bl.a. er omtalt transport af tegl fra Øm Kloster og nedstrøms. Siden tidlig middelalder har området langs Gudenåen afsat sine produkter på markederne og til købmændene i Randers. Produkterne er typisk tømmer, husflid og landbrugsvarer. Købmændene er også handelens forbindelsesled ud til den store verden. De leverer kolonialvarer, tjære, salt osv., som bønder og husmænd har brug for.

Først omkring 1802-03 tager købmændene i Randers initiativ til en oprensning og udbygning af åen ved Ans. Så frem til da er transport og handel mellem Randers og området opstrøms Ans begrænset. I 1804 køber overkrigskommissær H.P. Ingerslev Silkeborg Hovedgård med tilhørende 5.000 tdr.land skovareal. Han opnår et statslån på 100.000 rigsdaler til oprensning af Gudenåen mellem Silkeborg og Bjerring Mølle samt til anlæg af en træksti langs åløbet. Oprensningen er færdig i 1809.

Fra det tidspunkt kan købmændene i Randers agere i et meget stort handelsopland. De sætter også pramfarten i system for at forbedre forbindelsen fra Randers og op ad Gudenåen. En pram er spidsgattet, uden køl og med flad bund. Typen benævnes kåg og kendes fra tidlig middelalder. Mod Randers sejles nu brænde fra Silkeborgskovene, teglværksprodukter, tørv, trækul, stave, korn, gryn mv. I løbet af kort tid etableres 16 ladesteder langs åen mellem Silkeborg og Bjerring Mølle.

En sejlads Randers-Silkeborg tur/retur med en kaag tager ca. 7 dage, afhængig af vejr og vind. De fleste af kaagerne kunne sætte sejl. Det tager en dag at læsse, tre dage fra Randers til Silkeborg (opstrøms), en dag at losse og to dage tilbage til Randers. I 1830-erne sejler der mellem 30 og 40 pramme på åen, der har et løb på næsten 75 km mellem Randers og Silkeborg.

I 1844-45 etableredes papirfabrikken i Silkeborg. Antallet af pramme stiger til 40-50. I 1846 oprettes Silkeborg handelsplads. For at forbedre mulighederne for godstransport mellem søerne oven og neden for papirfabrikken etableres i 1854 en ladeplads til omładning af gods. Ladepladsen, der kaldes Silkeborg Havn, lå på den vestre bred af Remstrup Å og ved siden af den bygges en kanal, hvis vandspejl er i niveau med Silkeborg Langsø. Kanalen slutter først der, hvor Silkeborg Roklub ligger i dag. Ladepladsen ligger parallelt med kanalen, men vandspejlet er ca. 2 m højere.

Kammerslusen, der erstatter kanalen, indvies i 1920.

Købmand Falkenberg

Købmand Falkenberg i Randers er en af de betydeligste købmænd i perioden 1840-56. Han har tætte handelsforbindelser på ladepladserne langs Gudenåen og langs kysten af Djursland.

Han handler også med kromand Anders Finderup, Ans Kro. Kromanden opkøber korn hos omegnens bønder og videresælger det bl.a. til Falkenberg, men da transport sker med Finderups egen kåg videresælger han også til flere af de andre købmænd i Randers. Det giver ham også mulighed for at gøre fordelagtige opkøb af varer til butikken i Ans.

Imidlertid handler købmand Falkenberg også selv direkte med hovedgårdene og de større gårde langs Gudenåen - her kan nævnes bl.a. Østergård, Ulstrup, Frisholt, Palstrup, Alling Skovgård og Tvillumgård. Han køber korn, smør, ærter, raps, træ, tørv og mursten af bønderne; og sælger kul, tjære, tran, jern, salt, søm og diverse kolonialvarer til dem.

Vores smørrebrød er større end frimærker...

Velkommen i Cafeen

- vi holder åbent hele weekenden.

TILBUD: 3 HÅNDMADDER OG 1 ØL/VAND KR. 50,-

Smurte rundstykker / Sandwich / Kaffe / Chokolade / Frugt

Cafeen i Ry Hallerne

cafe@ryhal.dk

Toldvæsenets opgørelse fra 1847 for Randers

I Randers bor der flere købmænd på samme tid; og de konkurrerer indbyrdes. Et samlet billede af omfanget af handlen er ikke nemt at danne sig, men toldvæsenets opgørelse fra 1847 fortæller, at pramfarten førte følgende mængder af varer til byen:

3608 favne brænde	6.779 læs tørv
76.632 pund gryn	16.416 pund bankebyg
1.536 pund gryn	212 tønder ærter
14 pund vikker	ca. 16.000 tønder korn
928 tønder kartofler	10 læs kul
284 stk. skind og huder	2.792 potter mjød
1.008 pund mel	272 pund voks
35 læs tømmer	ca. 3 millioner mursten

samt Silkeborg Papirfabriks produktion af papir til en værdi af ca. 130.000 rdl.

Pramfarten blomstrer

En sammenligning af taksten for landværts transport mod søværts transport Randers-Silkeborg viser, at transport med kaag koster ca. 20% af landværts transport.

1850-erne er derfor en kraftig vækstperiode for handelspladserne. I Silkeborg bygges to jernstøberier, et garveri, en tobaksfabrik, et dampbrænderi og en stor tørvefabrik. Lidt senere vokser tekstilindustri frem i form af væverier og uldspinderier. Desuden opstår 10 teglbrænderier og en kalkovn med en kapacitet på 4.000 tdr. kalk.

I begyndelsen af 1800-tallet er der store forventninger til pramfartens betydning som handelsforbindelse mellem områderne vest for Silkeborg og til Randers, hvor der er omlademuligheder til/fra større skibe. Det bliver imidlertid aldrig tilfældet.

Pramfartens endeligt

I 1863 åbnes jernbanestrækningen Viborg-Langå. Bjerringbro er en af de nye stationsbyer. Gods fra oplandet, der skal længere væk end til Randers, sendes nu med jernbanen i stedet for via pramfarten. Men alligevel har pramfarten sit største omfang omkring 1870, hvor der er 120 kaager indsat.

I 1871 åbnes jernbanestrækningen mellem Skanderborg og Silkeborg. Dermed forsvinder grundlaget for pramfarten i Silkeborgs opland. Pramfarten har afgørende betydning for Silkeborg Papirfabrik i perioden 1847-1880 og for den lokale handel i oplandet langs Gudenåen frem til begyndelsen af 1880-erne. Det endelige dødsstød kommer i 1918, hvor der anlægges en dæmning ved Tangeværket.

AFA

FRIMÆRKEKATALOGER 2012

AFA Danmark
- i farve
Primærkekatalog 2012
AFAD12 245,- kr.

AFA Skandinavien
Primærkekatalog 2012
AFAS12 245,- kr.

AFA Danmark
Fireblokke 2012
AFA412 95,- kr.

AFA Mont og
seddelkatalog 2012
SM12 59,- kr.

AFA Vesteuropa
Bind I (A-L)
Primærkekatalog 2012
AFAV112 450,- kr.

AFA Vesteuropa
Bind II (M-O)
Primærkekatalog 2012
AFAV212 450,- kr.

AFA Østeuropa
Bind I (A-R)
Primærkekatalog 2012
AFAO112 425,- kr.

AFA Østeuropa
Bind II (R-U)
Primærkekatalog 2012
AFAO212 425,- kr.

AFA Julemærker
Norden 2012
JUL12 395,- kr.

146 Fortællinger
Fra frimærkernes verden
AFAFV11 125,- kr.

Danske forsendelser
1875-2003
AFAFDF11 195,- kr.

Fås hos Deres sædvanlige katalogforhandler eller direkte hos AFA-forlaget.

AFA-FORLAGET

Kvindevadet 42 - DK-5450 Otterup - Tlf. (0045) 64 82 12 56 - Fax (0045) 64 82 10 56 - E-mail: afa@afa.dk

Brevforsendelse med pramfart

I midten af 1800-tallet er det således, at man må privatbefordre post, når der ikke er den pågældende dag er dagpost til fods eller postvogn på ruten.

For pramfartens vedkommende gør det sig gældende, at der i midten af 1800-tallet er 120-130 kaager, og at en stor del af dem ejes af :

- en af købmændene i Randers (som købmand A. Falkenberg)
- Silkeborg Papirfabrik
- en af opkøberne af landbrugsvarer (som kroejser Anders Finderup i Ans, der havde 18 kaager)

De er dermed at betragte som private. Prammene medtager derfor uden erlæggelse af forsendelsesgebyr breve fra de store gårde til ejerne af prammene (eller retur), når de ikke skal videredistribueres med lokalpost/bypost i Silkeborg og Randers eller forsendes videre med det danske postvæsen. Der er derfor ikke normalt gebyr-påtegningerne på forsendelser.

Langt hovedparten af de breve, der kendes befordret i perioden 1840-56, stammer fra købmand A. Falkenbergs arkiv. Dette arkiv har været til salg i frimærkeforretningen Hermes i København. Og det er fra en samler, som er i besiddelse af adskillige breve fra købmand A. Falkenbergs arkiv, vi har vores oplysninger. Denne samler har imidlertid også enkelte forsendelser, der er distribueret via det danske postvæsen.

Breve fra købmandens arkiv har været befordret på hans egne kaager. De er sendt til/fra dem, han handlede med. Det er såvel de store gårde og hovedgårdene langs Gudenåen som opkøberne på ladepladserne. Specielt en gård, Tvillumgård, er interessant her, idet Tvillumgård i perioden 1845-61 ejes af Godsejer M.H. Bjørn, der er svoger til købmand A. Falkenberg. Et rygte fortæller, at Bjørn ofte er i bekneb for penge. De bevarede breve handler dog alle om almindelig handel.

Anders Finderup i Ans, der ejer en stor del af husene i tilknytning til ladepladsen i Ans, er ud over at være kromand og lokal købmand opkøber af de omkringliggende gårdes produktion. Han køber og sælger til købmand A. Falkenberg, der således fungerer som både fødevarer- og grovvarekøbmand med forbindelser videre ud i verden via de skibe, der anløber Randers Havn.

Widada and the Shagbark of the
Congo. The and the of the
the and the of the
the and the of the
the and the of the
the and the of the
the and the of the
the and the of the

u 175

Gnarus
High Handed
Pissablowing Lords

På **Ry Park Hotel** gør vi en ære i at give vores gæster en udsøgt oplevelse.

Besøg vores hyggelige cafe og restaurant og se hvad vi kan tilbyde f.eks. til frokost:

Luxus Smørrebrød

med tradition i det danske køkken

*Hver dag også lørdag og søndag
kl. 10.30 - kl. 16.00*

"Husets smørrebrødsseddel"

Et helt fantastisk frokostkort med traditionel luxus smørrebrød og et udvalg af frokostretten.

Alt er hjemmelavet af friske råvarer.

Priser fra kr. **48,-**

Ry Park Hotel

HOTEL & KONFERENCE

Kyhnsvej 2 • 8680 Ry • Tel+45 8689 1911
mail@ryparkhotel.dk • www.ryparkhotel.dk

Tekst til de 4 første breve.

Brev 1: Ans brev 11. juni 1856.

Ans den 11.06.1856. Afsender Kromand Anders Finderup, Ans Kro.

Påtegning: Hermed 15 Skp. Hørfrøe frit at levere.

I brevet skriver Anders Finderup: "Med Kaagen tillader jeg mig at sende Dem nu 14 15 Skp. Hørfrøe, som jeg beder De vil have den godhed at modtage og creditere mig til højeste priis." Med megen agtelse A. Finderup.

Brev 2: Distriktsbrev.

Brev afsendt af Peder Jacobsen Foulum (lidt vest for Viborg) den 26. April 1854 til Grosserer A. Falkenberg i Randers. Brevet er fremsendt til Ans med privat bud.

Herefter er brevet blevet bragt om bord på Anders Finderups eller Falkenbergs pram nr. 10 og derfra videre med bemeldte pram til Randers, hvor skipperen på prammen ved ankomsten til Randers er gået på posthuset og her afleveret brevet. På posthuset bliver brevet herefter frankeret med 4 RBS og annulleret med nummerstempel 53. Brevet har ikke fået noget afgangsstempel, da brevet er indgået fra distriktet (såkaldt distriktsbrev) og derfor ikke har skullet have noget afgangsstempel.

På bagsiden af brevet kan læses: "Foulum 6. April 1854 nr. 10 Ans b. Peder Jacobsen".

(TH's bemærkning: Frimærkefrankererede prambreve er absolut ikke almindelige).

Brev 3: Duelundbrev med påtegning.

Duelund den 26.04.1855. Afsender Forvalter Jensen, Duelund.

Påtegning: Med Kaagmand Enevoldsen 40 tdr. vinterhvede og 10 tdr. 2'nd byg i Kaagmandens sække.

Brev 4: Pengebrev fra Ans Kro. 05. november 1849.

Ans Kro den 05.11.1849. Afsender Anders Finderup, Ans Kro.

Påtegning: Hermed 208 Rdl. 3 Mk. 12 Skilling.

I værdibrevet redegør Anders Finderup for de varer, som tidligere (den 27.10.1849) er modtaget fra Købmand A. Falkenberg i Randers. På bagsiden af brevet er indtegnet et "F", som antagelig er Anders Finderup's egen markering af værdibrevet.

København 26. April 1854.

Offener Bresten hien. the jeg dem sende
Och jeg for mig istand ble at have den
3 a 4 den jensens and... ..
den for... .. jeg ikke for mig, ...
blive... .. det først: April den først: Mai.

H. H. Jørgensen.

H. H.

fr. A. Falkenberg!

H. H.

fr. A. Falkenberg, Gref.
København.

L. G.

Hon. Rådet Falkenberg

I min Gæstend Sænsel. for jeg
da Sænsel'st. at fæd den 40ste
(følgende. Rødt.) fæd, og 10ste (10. Rødt.)
2. og 3. Rødt. Christina Encooth
den og i Rødt. den 10. Rødt.

KB 20. I 1855 af fæd Rødt. for fæd.

Rindend 26. April 1855. Jænsel
Lundend

L. G.

Hon. Rådet A. Falkenberg

i Rødt.

Med Rødt. Chr. Encooths 40. Rødt.
fæd og 10. Rødt. 2. og 3. Rødt. den 10. Rødt.

Modtaget og afsendt pr. Egeus Søren Mathiasen
den 31 Oktober 1843.

J. H. S. Falskberg

J. H. S. Falskberg

H. I. R. pr. Hjetting Franco Fragt

Randers

Brev. 5. Et skibsfragtbrev

Brevet er afsendt fra Kjøbenhavn den 23. oktober 1843 til Randers, hvor brevet er ankommet den 30. oktober 1843.

Øverst på brevet er påtegnet: *Modtaget og afsendt pr. Kaagen Søren Mathiasen den 31. oktober 1843.*

Påtegning: *Herved 1 Claveer mk. H. I. R pr. Hjetting Franco Fragt.*

Hjetting er navnet på kaptajnen og franco fragt vil sige, at fragten er blevet betalt fra afsendelsesstedet. Varen er sendt til Carl N. Ree, Vinderslevgaard.

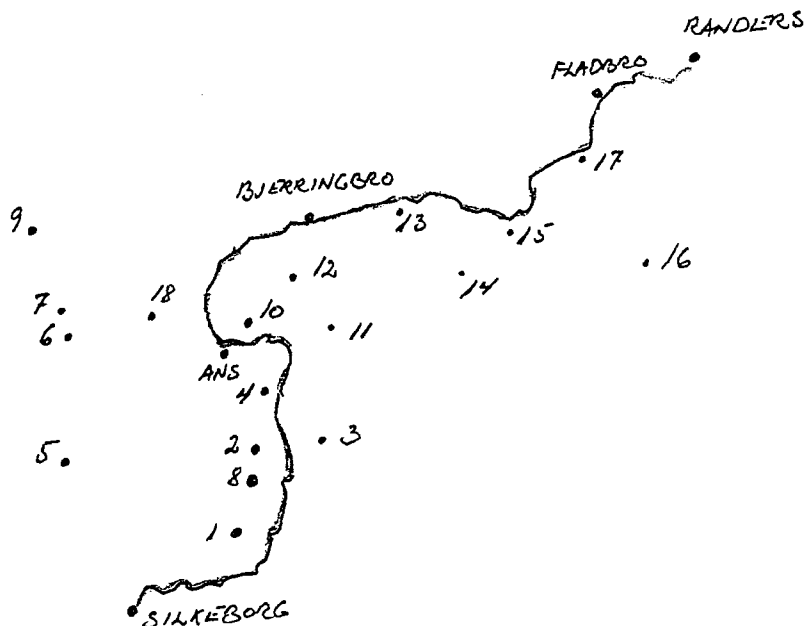
Størrelse: 13 % af original.

Oversigt over gårde, hvorfra der er privatforsendelser via pramfarten

1. Dalsgaard	10. Frisholt
2. Alling Skovgaard	11. Bredholt
3. Tvillumgaard	12. Sahl Præstegaard
4. Allinggaard	13. Ulstrup
5. Vinderslevgaard	14. Vellev Præstegaard
6. Duelundgaard	15. Østergaard
7. Duelund	16. Wolstrup
8. Borupgaard	17. Frisenvold
9. Liselund	18. Palstrup

Gudenåen mellem Silkeborg og Randers

Lokaliteter angivet i forsendelser sendt via pramfart

Pramfart på Nørreå

Nørreå bliver besejlet fra Fladbro Kro (hvor den løber ud i Gudenåen) og op til søerne ved Viborg. Dog bliver strækningen Bruunshaab-Viborg aldrig besejlet, da man ikke kan komme forbi opstemningen ved fabrikkerne. I samlingen af breve fra pramfartens tid ses breve fra Skousgaard, Skjern, Wiskum og Kjellerup.

Ud over sejlads med landbrugsprodukter er det især sejlads til/fra fabrikkerne ved Bruunshaab. På grund af vandstanden bliver den besejlet med mindre pramme (kaager) end på Gudenåen. Derfor får sejladsen også mindre betydning end på Gudenåen.

Tak til Thorvald Halkjær, Skanderborg, for inspiration til og baggrund for denne artikels afsnit om posthistorie.

Kilder: Harriet Merete Hansen, Pramfart på Gudenåen, Gudenådalens Museum 1994. Bjarne Harboe, Handel og pramfart i Midtjylland i 1800-tallet, Fortid og Nutid, oktober 1999. Finn H. Lauridsen, Gudenå og Nørreå som transportveje, artikel i Randers som Søkøbstaden Randers, Flodhavn og Købmandsby, Randers Skipperlaug og Randers Amts historiske Samfund, 1980.

Anløbsbroer langs søerne mellem Ry og Silkeborg

Med indsættelsen af Hjejlen i 1861 åbnes der for sejlads af passagerer og fragt på søerne mellem Rye og Silkeborg. Hjejlen har også en salon for passagerer, der har løst billet til 1. klasse.

Der har været 20 anløbsbroer mellem Silkeborg og Ry station. I dag benyttes de ikke alle. Tidligere har de været vigtige ikke kun for afsætning og afhentning af passagerer, men absolut også for fragt af levnedsmidler og forbrugsstoffer fra Silkeborg til et net af hoteller og sommerrestauranter.

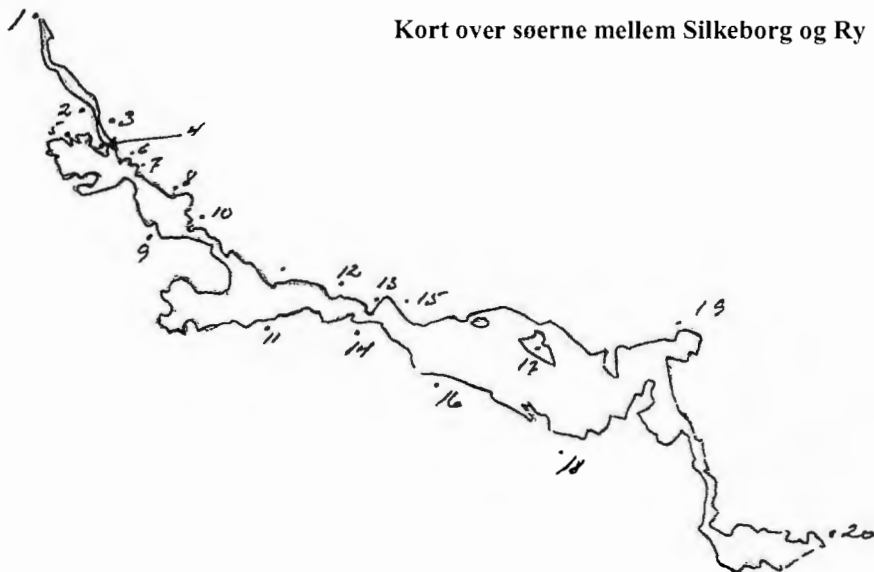
Nedenstående nævnes de hoteller og sommerrestauranter, som anløbsbroerne betjener.

1. Borgmesterhaven (Silkeborg Vandrerhjem). Anløbsbroen er anlagt i 1914 bl.a. for at tilgodese de skolebørn på udflugt, som ankommer med jernbanen til Silkeborg. Der bliver offentlig adgang i 1928. Silkeborg Vandrerhjem opføres i 1938.
2. Gl. Skovridergaard (Indelukket). Anløbsbroen er anlagt i 1927 af hensyn til gæsterne på Gl. Skovridergaard. I dag anvendes den også af gæsterne på Gudenåens Camping (Indelukket).
3. Næge. I 1861 er Næge et yndet udflugtssted. Her anlægges den første anløbsbro. Næge glider ud som udflugtssted inden 1890.
4. Sanatoriebroen. Den er bygget i 1903 til brug for patienter og gæster på Silkeborg Sanatorium. Efter ca. 1960 bruges broen ikke.
5. Aqua. Anløbsbroen er anlagt i 1993 samtidig med åbning af Ferskvandsakvariet Aqua.
6. Gl. Hattenæs. Anløbsbroen bliver bygget i 1888 samtidig med restaurationen Gl. Hattenæs. Efter strid med lodsejerne i området flyttes anløbsstedet i 1898 til Ny Hattenæs. Broen fjernes ca. 1980.
7. Ny Hattenæs. Her bliver i 1898 bygget et sommerpensionat, der senere bliver udvidet til hotel og restaurant.
8. De Små Fisk. Anløbsstedet er fra 1971, hvor dagcampingpladsen ved Brassø åbnes.
9. Karoline Amalies Høj. Dette er en af de første anløbsbroer - fra 1861-62. Anløbsstedet er nedlagt i 1974.
10. Sejs. Anløbsbroen i Borre Sø tæt på Sejs Snævringen etableres efter 1. verdenskrig. Broen nedlægges i 1993.
11. Savværket (Slåensø). Broen er fra 1894, hvor der etableres en sommerrestaurant i tilknytning til savværket ved Milling Bæk/Slåensø. Sommerrestauranten brænder i 1951, og den genopføres ikke. Siden begyndelsen af 1960-erne hedder broen nu Slåensø.
12. Rytterholt. I perioden 1925-34 er der sommerpensionat på Rytterholt. Anløbsbroen er i brug 1927-29.
13. Ålekroen (Ole Peters Hus). Broen her er bygget i forbindelse med FDF's landslejr i 1967.

I perioden frem til ca. 1985 bruges den i forbindelse med selskabssejls til Ålekroen. Siden ca. 1985 kan den bruges af "løse" turister.

14. Svejlbæk Færgegaard (Skyttehuset). Svejlbæk Færgegaard åbner i 1864, hvor anløbsbroen også indvies. Svejlbæk Færgegaard omdannes i 1975 til Hvidovre Kommunes Feriecenter. I 1976 åbner Skyttehuset Cafeteria. I starten af 1990-erne ændres broens navn til Skyttehuset.
15. Ludvigsløst. Hotel Ludvigsløst åbner i 1876. Den første anløbsbro er fra dette tidspunkt. Hotel Ludvigsløst lukker i 2008, men genåbner i 2012 som "Traktørstedet Ludvigsløst".
16. Knøsen. Anløbsbroen åbner i år 1900. Den fjernes i løbet af få år igen, da den ikke benyttes meget, og da den er meget udsat i isvintre. Knøsen er et som mertraktørsted, der fungerer som sådan i perioden 1900-1966.
17. Møgelø. I 1899 etableres et traktørsted på Møgelø. I tilknytning hertil bygges en anløbsbro. Restaurationen nedlægges igen i 1906. Bygningen indgår i dag i FDF's lejr på Møgelø.
18. Himmelbjerget. Det første anløbssted etableres i 1861. Hotel Julsø stammer fra 1890.
19. Laven. Anløbsbroen etableres i 1871 samtidig med anlæg af jernbanen Skanderborg-Silkeborg. I Laven er der pensionater, campingpladser og restauranter.
20. Ry. Højlen anløber fra starten i 1861 dagligt Ry. Fra 1871, hvor der kommer en anløbsbro i Laven, glider Ry ud af færdplanen. I 1903 sejles der igen fra Ry Havn. Regelmæssig sejlads ophører i 1923, hvor Ry Turistbåde overtager ruten Ry-Himmelbjerget-Ry.

Kort over søerne mellem Silkeborg og Ry

Postkort

Postkort - også benævnt brevkort - er en standardiseret åben postforsendelse. Øst-rig indfører som det første europæiske land postbesørgede åbne forsendelser. Danmark følger efter i 1871. Frem til 1989 har de status af selvstændig forsendelses-art i Danmark.

De tidligste postkort har påtrykt porto og plads til adressering på den ene side, mens den anden side er blank og forbeholdt meddelelser. Det første illustrerede postkort med en humoristisk tegning udsendes i Tyskland i 1870. Det er først omkring 1884, at man begynder at benytte fotografier som forlæg.

Postkort sendes fortrinsvis som feriehilsener eller hilsener skrevet ved længerevarende ophold som f.eks. kurophold og deltagelse i kurser. Motiverne har derfor ofte været særlige bygninger, landskaber og seværdigheder. Men også berømte kunstværker og portrætter af kendte personer ses afbilledet.

En særlig gruppe af postkort er julekortene. De tidligst dansk-producerede er fra 1882. Den dansk-nordiske tradition udmærker sig ved, at der ofte er et vist humorisk tilsnit, mens kort med religiøse motiver udover kirker og lys er sjældnere.

**RY HÅNDVÆRKER-
OG BØRGERFORENING**

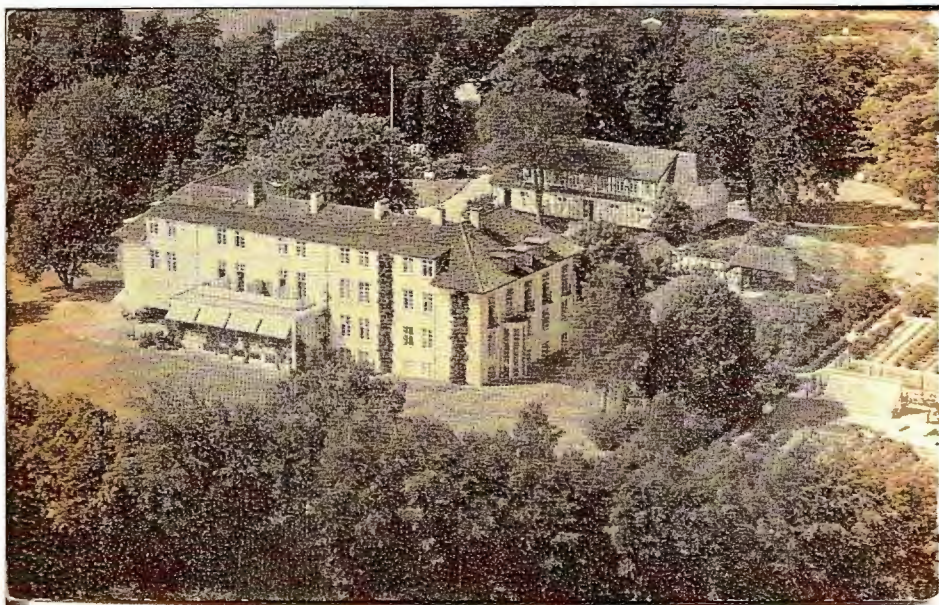
**ønsker Ry og Omegns Frimærkeklub
tillykke med udstillingen
og 25 års jubilæum.**

Ry Håndværker- og Borgerforening støtter kulturen i Ry

Kursteder

Sidst i 1800-tallet bliver en række kursteder oprettet ud fra to forskellige idemæssige grundlag. I Silkeborg oprettes indtil 1947 kuranstalter, sanatorier og rekreationshjem, som alle har afsæt i en centraleuropæisk tradition for kurbade.

Efter tysk forbillede bliver Arnakkekilden ved Silkeborg fra 1883 som den første anvendt til kildevandskure. Det bliver senere til Silkeborg Bad, der ophører som kurbadeanstalt i 1984. Stedet er nu kunstmuseum. Andre kuranstalter er Kneippkuranstalten (oprettet 1897), Gl. Skovridergård, Aggerholm og Gudenå Kurbad. Silkeborg Sanatorium fra 1903 er forbeholdt tuberkulosepatienter.

Postkort: Silkeborg Sanatorium.

1. februar 1959 blev hele området overtaget af Åndssvageforsorgen, som her indrettede anstalten Vejlsøhus. I forbindelse med, at beboerne blev flyttet ud i mindre enheder overtog Silkeborg Kommune bygningerne 1. november 1987. Vejlsøhus blev formelt nedlagt med udflytningen af de sidste beboere i efteråret 1990. Derefter begyndte Ferskvandscentret at flytte sine aktiviteter hertil.

AQUA Ferskvands Akvarium blev bygget i årene 1992-93 af Ferskvandscentret og åbnede i juni 1993. Det er nu et besøgs mål for turister i Det midtjyske Søhøjland.

Flora og fauna

Gudenåen er Danmarks eneste flod og med sine 176 km Danmarks længste vandløb. Den er ikke den vandrigeste - det er Skjern Å. Gudenåen udspringer i Tinnet Krat nordvest for Tørring og har sit udløb i Randers Fjord ved Randers Bro.

Gudenåen afvander et område på ca. 2.643km², hvilket svarer til ca. 10 % af Jyllands areal. Hver dag flyder der 1.000.000.000 kubikmeter vand forbi Randers. Det svarer til hele det danske forbrug af vand på en dag.

Man har i gamle retsprotokoller fundet vidnesbyrd om pramfart i 1400-tallet. Kong Christoffer af Bayern (1418-48) bekendtgjorde, at "trækkarle havde lov til at slæbe pramme op langs åen med tov".

Gudenåen er i dag en af Jyllands naturperler og tiltrækker hvert år mange turister og nydere af naturen i øvrigt. Der er mulighed for at sejle i kano helt fra Tørring til udløbet i Randers Fjord. Desuden er det muligt at sejle med motor- og sejldrevne både på dele af Gudenåstrækningen.

Gudenåens fiskebestand er meget artsrig med laks (udsætningsfisk), ørred (sø-, bæk- og havørred), ål, stalling, brasen, skalle, aborre, lampretter (bæk-, flod-, og havlampretter), smerling m.v. . Flere af Gudenåens fiskearter er medtaget i Habitatdirektivets bilag II og på den dansk gul- og rødliste over arter der er hhv. i tilbagegang, forsvundne, truede, sårbare eller sjældne.

Gudenåen er en flod. Det er den bl.a., fordi der forekommer et specielt insektliv i Gudenåen, som er med i flodkriterierne, og fordi ebbe - flod forskellen er ca. 1 meter og styres af ebbe og flod fra Kattegats vande.

Døgnfluen

Døgnfluen på insektfrimærket 4,25 kr. (*Ephemera danica*) kaldes på dansk Majfluen. Den lever som larve på gruset i bunden af floden, men den kræver meget rent og meget strømmende vand. Forekomsten af den indgår i kriterierne for at være en flod.

Sjældne insekter fra rene søer og vandløb

Illustration: Miniark Insekter 2003.

Majfluen (*Ephemera danica*) er en af Danmarks største døgnfluer, og når den sidder i vegetationen langs bækken eller basker hen over vandoverfladen, kunne man let forledes til at tro, at den er dvask og sløv. Intet kunne dog være længere fra sandheden, for hvis nogen har travlt, så er det majfluen. Som voksen lever den nemlig ofte kun et døgn, og i det korte tidsrum skal den

både nå at finde en mage, parre sig og lægge æg.

Mens majfluens voksenliv er en hektisk affære, så går ungdomslivet i et noget mere adstadigt tempo. Majfluen tilbringer nemlig to-tre år som nymfe. Som hos andre døgnfluer kan nymfen kendes på sine tre haletråde og to rækker af fjerformede gæller, som hos majfluen er foldet op om bagkroppen. Gællerne bevæger sig rytmisk og sørger på den måde for, at de konstant gennemstrømmes af friskt, ilttrigt vand. I bækens sandede bund graver den et U-formet rør, som beskytter den mod eventuelle rovdyr. Nymfen lever her en tilbagetrukket tilværelse og ernærer sig hovedsageligt af detritus – døde plantedele og andet organisk materiale.

Majfluen er dog et følsomt gemyt. Den findes nemlig kun i meget rene vandløb. Når man hvert år i maj ser de første majfluer komme på vingerne, er det derfor ikke kun et tegn på, at der er hektisk romantik i luften. De kortlivede fluer fortæller også, at naturen er sund og har det godt.

Gudenåen er hjemsted for mere end 80 plantearter, heraf 44 vandplantearter. Blandt hyppigt forekommende arter kan nævnes sumpplanterne brudelys, grenet pindsvineknop og høj sødegræs. Blandt vandplanter er specielt vandaks udbredt og repræsenteret med ikke mindre end 10 arter, 1 varietet og 5 krydsninger. Flere af plantearterne er medtaget på den danske gulliste over arter i tilbagegang.

Frimærkeklubber i Østjylland

På kortet er vist, hvor der er frimærkeklubber tilsluttet Danmarks Filatelist Forbund.

På hjemmesiden www.sfoj.dk er der informationer om de enkelte klubber, kontaktpersoner, mødedatoer, byttedage osv.

Bestyrelsen for Ry og Omegns Frimærkeklub (2012-13):

Vagn Madsen, Bragesvej 10, 8680 Ry, formand

tlf.: 86 89 19 00 mobil: 28 33 88 54

Torben Mogensen, Søvænget 8, 8680 Ry, kasserer

e-mail: tm.ry@gefiber.dk tlf.: 86 89 01 33

Lis Jørgensen, Bragesvej 10, 8680 Ry, sekretær og dubletleder

tlf. 86 89 19 00 mobil: 28 33 88 54

Lilian Boye-Hansen, Ilsøvej 10, Jaungyde, 8680 Ry

e-mail: lb-h@live.dk tlf.: 86 89 18 42

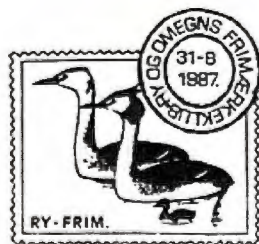
Grethe Jensen, Hyllingevej 5, 8680 Ry

e-mail: hyllingvej@gmail.dk tlf. 22 56 85 56

Himmelbjergtårnet 2005, foto: Lars Helbo.

Nr.

Der trækkes lod blandt de under udstillingen købte kataloger om et gavekort fra Nordfrim A/S på 2.000 kr.

25 års jubilæumsudstilling

1.-2. september 2012

Ry og Omegns Frimærkeklub

Resultatliste fra udstillingen

Danmarks Filatelist Forbund

Åben klasse

Ekspонатets titel	Udstiller	Point	Medalje
Verden bløder hjælp Røde Kors	Finn Malm	73	Vermell
Knuthenborg - a guided tour	Charlotte Anni Stryhn	73	Vermell
Christian IV, hans samtid og samtidige	Ernst Rabjerg	72	Vermell
Prinsesse Margrethe fra mørke tider til Solskinsdronning	Lilly Juhl	70	Vermell
Elektriciteten	Jørgen N. Møller	70	Vermell
Jul på ny	Jutta Stryhn	70	Vermell
Jagt	Hugo Bach Nielsen	65	Stor sølv
Tut-Ankh-Amon	Søren Chr. Jensen	65	Stor sølv
Prinsesse Libüses drøm	Bent Bergsøe Nielsen	65	Stor sølv
Antifrimurerudstilling Beograd	Niels Thomsen	63	Sølv
Landsdelsserie 1974-81	Hans G. Rasmussen	62	Sølv
Truede pattedyr	Ulla Carlsen	62	Sølv
Svaner	Peter Boerlis Jensen	60	Sølv
Den fantastiske syvende verdensdel	Else Margrethe Knutson	60	Sølv
Er bamsen eller hunden menneskets bedste ven?	Merete Sylvester Filling	60	Sølv
Broer - fra fortid til nutid	Solvejg Agerbo	57	Sølvbronze
Skægbærere på frimærker	Ernst Rabjerg	57	Sølvbronze
Damplokomotiver	Benny Christensen	55	Sølvbronze
Danmark under besættelsen	Paul Jensen Holm		Udenfor bedømmelse

Turisme

Ekspонатets titel	Udstiller	Point	Medalje
Turist kom til Ry - og få din lyst styret	Lilian Boye-Hansen	82	Guld Ærespræmie
Filsø i Vestjylland	Henrik Tranbjerg	75	Stor vermeil
Turist i Odense	Palle Offersen	72	Vermell
Brændekilde pr. Holmstrup St.	Henrik Tranbjerg	70	Vermell
Naturen på Fyns Hoved	Henrik Tranbjerg	68	Stor sølv

Postkort

Ekspонатets titel	Udstiller	Point	Medalje
På udflugt med Hjejlen	Lilian Boye-Hansen	80	Guld Ærespræmie
Aarhus: 3 vandreture på Frederiksbjerg	Bjørn Eriksen	73	Vermell
Mors - min fødested	Grethe Jensen	72	Vermell
Silkeborg	Jørn Walther Pedersen	70	Vermell

25 års jubilæumsudstilling

1.-2. september 2012

Ry og Omegns Frimærkeklub

Resultatliste fra udstillingen

Danmarks Filatelist Forbund

DM i Hjemstavnsfilateli 1

Eksponatets titel	Udstiller	Point	Medalje
Odenses posthistorie	Carsten Bjerg	92	Guld Ærespræmie
Posthistorie med tilknytning til byen Århus og dens hovedpostkontor frem mod a	Keld Valbæk	87	Guld
Horsens posthistorie 1700-1900	Finn Skriver Laursen	84	Stor vermeil

DM i Hjemstavnsfilateli 2

Eksponatets titel	Udstiller	Point	Medalje
Holbæk posthistorie	Leif Ørndorf	88	Guld Ærespræmie
Over Feldborgs posthistorie	Hans Schønning	87	Guld
Posthistorie omkring købstaden Ebeltoft og omegn	Rudolf Krings	84	Stor vermeil
Grindsted og underlagte kontorers posthistorie	Otto Kjærgaard	75	Vermeil

25 års jubilæumsudstilling

1.-2. september 2012

Ry og Omegns Frimærkeklub

Resultatliste fra udstillingen

Danmarks Filatelist Forbund

Traditionel

Ekspонатets titel	Udstiller	Point	Medalje
Norge 1. januar 1855 til 13. juni 1888	Henning Rasmussen	83	Guld Ærespræmie
De to sidste bogtrykserier	Carl Jørgensen	74	Vermeil
Irland dagligmærker 1922-1990	Anders Jørgensen	73	Vermeil
Kreta	Søren Chr. Jensen	72	Vermeil
Norddeutscher Postbezirk 1868-1874	Jan Winther	71	Vermeil
Det danske kongehus på frimærkeudkast	Bruno Nørdam	70	Vermeil
Danmarks skillingsmærker og tofarvede øremærker	Orla Albrechtsen	69	Stor sølv
Ugyldig anvendelse af postfærgemærker	Kaj Storm	68	Stor sølv
Danmark ustemplet i 100 år - næsten	Arne Bjerg	68	Stor sølv
Hawaii	Torben Mogensen	61	Sølv

Posthistorie

Ekspонатets titel	Udstiller	Point	Medalje
Forsendelser med Chr. IX	Jørgen Brandt Christensen	78	Stor vermeil Ærespræmie
Forsendelser Chr. X 1930	Ole Bech	76	Stor vermeil
Rørposten i Prag	Verner Nielsen	72	Vermeil
Glemsomhed, uvidenhed eller snyd	Lilly Juhl	70	Vermeil
Censurbreve fra og til Danmark under 1. og 2. verdenskrig	Leif Andersen	65	Stor sølv
Maritim post	Svend Bek-Pedersen	63	Sølv
Postale påtegninger	Jørn Walther Pedersen	61	Sølv

Helsager

Ekspонатets titel	Udstiller	Point	Medalje
Hawaii	Torben Mogensen	62	Sølv Ærespræmie

Tema

Ekspонатets titel	Udstiller	Point	Medalje
Homo Sapiens liv og død i asfaltjunglen	Knud Rask Overgaard	75	Stor vermeil Ærespræmie
An indefinite Society	Leif W. Rasmussen	75	Stor vermeil
Rovfugle og ugler luftens lydløse jægere	Leif Sørensen	72	Vermeil
Det amerikanske flag	Jan Filtenborg	57	Sølvbronze
Danmarks ynglefugle	Aksel Friis Kristensen	57	Sølvbronze
Transport på skinner i Afrika	Niels Chr. Christensen	53	Sølvbronze